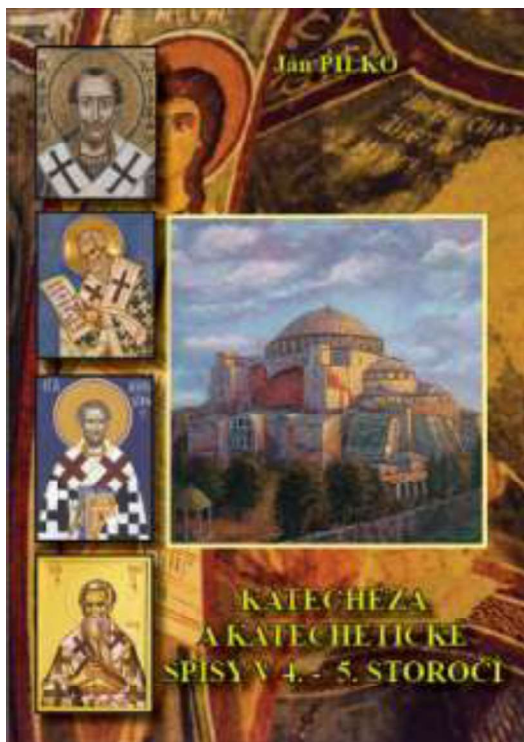

KATECHÉZA A KATECHETICKÉ SPISY V 4. - 5. STOROČÍ

/Pilko, Ján, Prešov 2013, 123 s., ISBN 978-80-555-0949-5/

(recenzia)

Anastazij MOMOT, doctorand, Orthodox Theological Faculty, University of Presov in Presov, Masarykova 15, 080 01 Presov, Slovakia, anastazij.momot@gmail.com, 00421517726729

Dejiny kresťanstva ontologicky zasiahli a formovali svetovú históriu národov. Kresťanstvo bolo a vždy je inovatívnym elementom kultúry a doby. Je to spoločenstvo ľudí, ktorí uverili v spasiťelské dielo Isusa Christa. Viera však nie je konečný stav, nie je to „mokša západného sveta“, ale nekončiaci proces askézy a prostriedok k láske Bohu. Kresťanom sa človek nestáva automaticky, fyzickým narodením, ale prerodom v nový život, keď „už nežijem ja, ale žije vo mne Christos“ (Gal 2, 20).

Kresťanstvo už od svojho vzniku malo pohnuté dejiny a v období prenasledovania sa vyformoval katechumenát, ako forma a spôsob prijímania a katechézy nových členov Cirkvi. Otázky učenia vieroučných právd v starobyklých obdobiach kresťanstva sú aktuálne aj dnes. Preto vysoko pozitívne hodnotíme počín Mgr. Jána Pilka, PhD., odborného asistenta Katedry kresťanskej pedagogiky a psychológie PBF PU, systematicky pracovať na inšpiratívnej a prínosnej téme. Po prebádaní a analýze katechézy Cirkvi v I. a III. storočí tento autor chronologicky pokračuje a predstavuje svoju novú knihu *Katechéza a katechetické spisy v 4.-5. storočí*. Autor predkladá zaujímavý text, ktorý tematicky diferencuje na kratší úvod a rozsiahlejšiu analýzu katechetických diel.

V úvode sa vracia k prvotným dobám kresťanstva a kontextuálne ukotvuje predmet svojho záujmu. Definuje dobu a vidí súvislosti oslobodenia Cirkvi nielen kladne, ale aj v negatívnych súvislostiach *„čoraz častejšej neúprimnej motivácie stať sa kresťanom“*. Zrovnoprávnenie kresťanstva s ostatnými náboženstvami v ríši neprináša iba často neúprimnú motiváciu katechumenov, ale aj skrátený čas prípravy na Svätý krst. *„Tí, ktorí sa rozhodli vstúpiť do katechumenátu, museli za niekoľko nediel prejsť tým, čím sto rokov pred tým katechumeni prechádzali aspoň dva- tri roky*. Autor v tejto súvislosti rozoberá *„veľkopôstny katechumenát“*, ako systém prípravy katechuménov počas Veľkého pôstu. Katechetické poučenia po prijatí Svätého krstu pokračujú mystagogickými katechézami vo Svetlom týždni.

Nosná časť knihy pozostáva z opisu a analýzy katechetických diel, ktoré vznikli v 4. 5. storočí. Detailne autor rozoberá 24 katechéz Svätého Cyrila Jeruzalemského a jeho 5 mystagogických katechéz. Ďalej predmetom jeho analýzy je Veľká katechetická reč Svätého Gregora Nysského a 12 katechéz Svätého Jána Zlatoústeho, *„ktoré boli prednesené pre katechumenov a pre tých, ktorí už prijali Svätý krst.“* Osobitne sa autor venuje aj katechetickému dielu Svätého Ambróza Milánskeho a pomerne rozsiahlu časť jeho knihy tvoria katechézy Blaženého Augustína.

O kvalite predkladanej knihy svedčí fakt, že rukopis recenzovali piati erudovaní odborníci a množstvo pramennej a odbornej literatúry domácej i zahraničnej redakcie. Mgr. Ján Pilko, PhD. odbornej verejnosti ponúka kvalitnú knihu a veríme, že si nájde svoje publikum nielen na akademickej pôde, ale aj medzi nadšencami kresťanskej histórie a veriacimi.